ПРАЛЕТАРЫІ УСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі ўніверсітэт

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ І ПРАФКОМАЎ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

№ 17 (690) | Аўторак, 17 мая 1988 г. | Газета заснавана ў верасні 1969 года | Выходзіць раз у тыдзень | Цана 2 кап.

ПЛЕНУМ ЦК КПБ

13 мая адбыўся X пленум ЦК КПБ.

Пленум разгледзеў пытанне «Аб задачах партыйных арганізацый рэспублікі па ўдасканаленню народнай асветы і ідэалагічнаму забеспячэнню перабудовы ў адпаведнасці з рашэннямі лютаўскага (1988 г.) Пленума ЦК КПСС».

З дакладам выступіў першы сакратар ЦК Кампартыі Беларусі Я. Я. Сакалоў.

Па абмеркаванаму пытанню прынята пастанова.

Разгледжана арганізацыйнае пытанне. У сувязі з пераходам на іншую работу вызвалены: М. Ц. Гулеў — ад абавязкаў загадчыка аддзела лёгкай прамысловасці і тавараў народнага спажывання ЦК КПБ; М. І. Дзямчук — ад абавязкаў загадчыка аддзела навукі і навучальных установ ЦК КПБ; А. І. Трутнеў — ад абавязкаў загадчыка аддзела цяжкай прамысловасці ЦК КПБ.

У рабоце пленума прынялі ўдзел першы намеснік загадчыка Аддзела навукі і навучальных установ ЦК КПСС В. В. Рабаў і інструктар Аддзела прапаганды ЦК КПСС П. І. Надолішні.

У заключэнне выступіў першы сакратар ЦК КПБ Я. Я. Сакалоў.

ПРА ЗАЎТРАШНІ ДЗЕНЬ УНІВЕРСІТЭТА

12 мая наш універсітэт наведаў намеснік загадчыка Аддзела навукі і навучальных установ ЦК КПСС В. С. Балтрунас. У рэктараце адбылася размова, у якой прыняў удзел першы сакратар Гомельскага гаркома КПБ У. Р. Казлоўскі, аб перспектывах далейшага развіцця ГДУ, магчымасцях адкрыцця ў ім медыцынскага факультэта.

НАШ УКЛАД

Аб актыўнай жыццёвай пазіцыі савецкіх людзей, іх гарачым жаданні змагацца за мір сведчаць іх добраахвотныя грашовыя ўзносы ў Савецкі Фонд міру. Дзесяткі мільёнаў грамадзян, працоўныя калектывы краіны пералічваюць пэўную частку свайго заробатку, прэміі ў фонд, які мы з поўным правам можам назваць «фондам нашых сэрцаў».

Члены шматтысячнага калектыву нашага універсітэта таксама прымаюць актыўны ўдзел у гэтай высакароднай справе. У гэтым годзе ў Савецкі Фонд міру яны ўнеслі 3,5 тыс. рублёў. Найбольшую актыўнасць у зборы сродкаў праявілі выкладчыкі і супрацоўнікі кафедр грамадскіх навук, студэнты геалагічнага факультэта.

ДУШОЙ — МАЛАДЫЯ!

Яшчэ нямала, напэўна, спартыўных рэкордаў устанавілі б яны, каб не ўварвалася ў мірнае жыццё савецкіх людзей Вялікая Айчынная вайна. І змянілі спартсмены турнік на вінтоўку, пайшлі на фронт, каб абараніць гонар і незалежнасць сваёй Радзімы ад фашызму. Прайшлі яны цяжкімі дарогамі вайны, набліжаючы светлы дзень Перамогі. А калі савецкія людзі зноў змаглі вярнуцца да мірнай стваральнай працы, сталі ў спартыўны строй і даваенныя чэмпіёны, каб устанаўліваць новыя рэкорды.

Многіх з іх цяпер называюць ветэранамі спорту, і ведалі адзін аднаго даўно, а вось сустрэцца зноў давялося ім у гэтыя майскія дні—напярэдадні 43-й гадавіны Перамогі савецкага народа над фашысцкай Германіяй. Адбылася гэта сустрэча, дзякуючы савету музея ГДУ «Гомельшчына спартыўная», які запрасіў ветэранаў спорту, удзельнікаў Вялікай Айчыннай вайны на святочны «агеньчык», прысвечаны дню Перамогі. Золата баявых і спартыўных узнагарод на грудзях, белізна на скронях, яркая чырвань майскіх кветак — гэтыя колеры стварапі сапраўды святочную атмасферу ў пакоі музея, куды прыйшлі майстар спорту па акрабатыцы, неаднаразовы чэмпіён Беларусі Міхаіл Дзмітрыевіч Чарданцаў, адны з лепшых футбалістаў 30-х гадоў Міхаіл Мікалаевіч Сімкоўскі і Баляслаў Валер'янавіч Расінскі, заслужаны трэнер БССР Якаў Трафімавіч Церашкавец, адзін з лепшых пасляваенных баксёраў Гомельшчыны Генадзь Мікалаевіч Ракіцкі, першы дэкан факультэта фізічнага выхавання нашай ВНУ Дзмітрый Іванавіч Волкаў, іншыя вядомыя ў нашай вобласці і рэспубліцы, спартсмены, трэнеры.

За святочным сталом прагучалі ўспаміны ветэранаў аб іх удзеле ў спартыўным руху, у баях за Радзіму. Вярталіся ў сваю маладосць сівыя ветэраны, спяваючы разам з выкладчыкамі, студэнтамі факультэта фізвыхавання песні ваенных гадоў.

На «агеньчыку» прысутнічаў намеснік старшыні абласнога спарткамітэта К. І. Марачкін.

Госці універсітэта былі ўзнагароджаны Ганаровымі граматамі абласнога спарткамітэта.

...За плячыма гэтых паважаных людзей — нялёгкія гады, але душой яны па-ранейшаму застаюцца маладымі!

В. СЕЛІВАНАЎ,
старшы выкладчык кафедры тэарэтычных асноў фізічнага выхавання.

На здымку: госці ГДУ — ветэраны спорту і Вялікай Айчыннай вайны на святочным «агеньчыку».
Фота У. Смірнова.

Слова—ветэрану вайны і працы

ЗА ЕЎРАПЕЙСКУЮ БЯСПЕКУ І СУПРАЦОЎНІЦТВА

У барацьбу за мір, за міжнародную бяспеку ўключаюцца мільёны людзей планеты. На грэбні хвалі міру ўзнята актыўнасць народаў Еўропы, якія востра адчуваюць сваю адказнасць за будучыню ўсіх зямлян. Двойчы ў бягучым стагоддзі ў Еўропе ўспыхвалі спусташальныя сусветныя войны, а сёння наш кантынент да крайнасці нашпігаваны смертаноснай зброяй, што пагражае самому жыццю не толькі еўрапейцаў, але і ўсяму свету. Народы Еўропы, якія жывуць «на парахавым пограбе» і пад «атамным калпаком», узнялі свой голас у абарону міру, за еўрапейскую бяспеку, за мірнае супрацоўніцтва ўсіх людзей, незалежна ад іх палітычных і рэлігійных перакананняў. Мірная будучыня і супрацоўніцтва пад чыстым небам — гэта шлях да пазбаўлення ад страху, ад сацыяльнага прыгнету, ад беспрацоўя.

У авангардзе барацьбы за мір ідуць народы Савецкага Саюза. Іх волю ў гэтай барацьбе, а таксама і імкненні ўсіх народаў свету, у сваёй дзейнасці выражаюць КПСС і Савецкі ўрад. Пераадольваючы намеры апалагетаў імперыялізму, яны з пазіцыі новага мыслення ў ядзерны век, прымусілі іх лідэраў сесці за стол перагавораў, каб падпісаць першы ў гісторыі дагавор аб ліквідацыі часткі, хаця і нязначнай, стратэгічнай ядзернай зброі ў Еўропе. Але гэта толькі пачатак. Мэта Савецкага Саюза — поўнае знішчэнне да канца гэтага стагоддзя ўсіх відаў зброі: тэрмаядзернай, хімічнай, біялагічнай. Таму барацьба за без'ядзерны свет павінна стаць яшчэ больш актыўнай, а ўклад у яе кожнага з нас — яшчэ больш важкім.

Са святкаваннем 43-й гадавіны Перамогі над фашысцкай Германіяй супаў «Усесаюзны тыдзень дзеянняў за еўрапейскую бяспеку і супрацоўніцтва», які праводзіўся з 7 па 14 мая. Праходзіў ён і ў ГДУ па плану універсітэцкага камітэта абароны міру. Адбыліся сустрэчы студэнтаў з ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны, праведзены тэматычныя гутаркі і канферэнцыі.

На матэматычным факультэце была арганізавана сустрэча калектыву выкладчыкаў і студэнтаў, прысвечаная дню Перамогі і барацьбе за мір. У студэнцкія групы ў госці да моладзі прыйшлі ўдзельнікі Вялікай Айчыннай вайны Г. С. Мільчанка, А. Н. Бекарэвіч, В. П. Рубанік, М. А. Ялецкі, А. Д. Ложкін.

Кіраўніцтва фізічнага факультэта наладзіла сустрэчы студэнтаў з Героем Сацыялістычнай Працы М. А. Дзмітрыевым, палкоўнікам у адстаўцы А. І. Украінцам, аўтарам гэтых радкоў. На сустрэчах юнакі і дзяўчаты задавалі шмат пытанняў ветэранам, завязалася гутарка па праблемах міру і пра абавязак кожнага ў барацьбе за яго.

Праведзена канферэнцыя студэнтаў і выкладчыкаў на біялагічным факультэце, прысвечаная гераізму савецкага народу на фронце і ў тыле ў суровыя гады вайны. На ёй выступіў удзельнік Вялікай Айчыннай вайны, дацэнт В. І. Хількевіч.

У студэнцкіх групах на факультэце фізічнага выхавання адбыліся гутаркі з моладдзю ветэранаў Я. А. Семенчука, М. Я. Карабанава і А. А. Касцікава.

Успамінаючы грозныя гады вайны, яе ветэраны заклікалі юнакоў і дзяўчат захоўваць у сваёй памяці імёны загінуўшых у баях воінаў і ахвяр фашысцкіх засценкаў. Не аб асабістых подзвігах гаварылі ветэраны, а аб тых героях, што прымалі агонь на сябе, пракладваючы тым самым шлях да Перамогі сваім паслядоўнікам, каб яны, падхапіўшы сцяг Перамогі, данеслі яго да купала рэйхстага і затым перадалі нашчадкам. З гэтым сцягам яны ідуць у бой за без'ядзерны свет.

В. СІМАНАЎ,
член камітэта абароны міру ГДУ.

ДНІ КУЛЬТУРЫ ПОЛЬСКІХ СЯБРОЎ

З 20 па 25 мая пройдуць Дні культуры Еленегурскага ваяводства ў г. Гомелі. На гэтым тыдні ў суботу маладзёжная група з Польскай Народнай Рэспублікі стане госцем нашага універсітэта. Культурнай праграмай прадугледжана сустрэча пасланцоў горада-пабраціма з членамі Клуба інтэрнацыянальнай дружбы «Саюз», выступленне ў актавай зале рок-групы. У фае вучэбнага корпуса № 1 будзе працаваць відэацэнтр, а ў шахматна-шашачным клубе інтэрната № 2 — дыскусійны цэнтр.

Віншуем!

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, кафедра матэматычных праблем кіравання горача віншуюць старшага навуковага супрацоўніка навукова-даследчай лабараторыі сістэмнага праграміравання ХВЕШЧУКА Уладзіміра Іванавіча (навуковы кіраўнік— загадчык кафедры МПК дацэнт І. В. Максімей) з паспяховай абаронай дысертацыі на атрыманне вучонай ступені кандыдата тэхнічных навук.

Да 70-годдзя БССР і КПБ

НАПЯРЭДАДНІ БАРАЦЬБЫ ЗА БЕЛАРУСКУЮ РЭСПУБЛІКУ

Па рабоўніцкаму Брэсцкаму мірнаму дагавору значная частка Беларусі аказалася пад пятой нямецкіх акупантаў. Поўнасцю свабоднымі ад акупацыі засталіся толькі шэсць паветаў Заходняй вобласці (Клімавіцкі, Мсціслаўскі, Чавускі, Чэрыкаўскі, Віцебскі і Гарадокскі), а восем паветаў былі часткова свабоднымі ад акупацыі: Горыцкі, Магілёўскі, Быхаўскі, Гомельскі, Аршанскі, Рагачоўскі, Лепельскі і Сенненскі. Уся гэта свабодная ад акупацыі тэрыторыя была аб'яднана са Смаленскай губерняй у складзе Заходняй вобласці.

Смаленск стаў цэнтрам усёй савецкай і партыйнай работы ў неакупіраванай частцы Беларусі. Тут працягвалі сваю дзейнасць Аблвыканкомзах, СНК Заходняй вобласці і Паўночна-Заходні абласны камітэт РКП (б), эвакуіраваныя з Мінска.

Стварэнне Заходняй вобласці з неакупіраванай часткі Беларусі і Смаленскай губерні ў рамках РСФСР мела велізарнае значэнне ў далейшым лёсе беларускага народа. Гэта дало магчымасць Савецкаму ўраду абараняць пакінутыя свабоднымі паветы Беларусі ад дамагання нямецкіх імперыялістаў і нацыяналістаў, якія спрабавалі выкарыстаць акупацыю Беларусі немцамі для таго, каб адарваць Беларусь ад Савецкай Расіі, рэстаўрыраваць і ўзмацніць у Беларусі буржуазна-памешчыцкі лад і нават стварыць беларускую буржуазную рэспубліку пад эгідай кайзераўскай Германіі або Польшчы.

Ужо 21 лютага 1918 года Беларуская рада ў Мінску абвясціла аб стварэнні ў Беларусі буржуазна-нацыяналістычнага ўрада «Народнага сакратарыяту». А 9 сакавіка Беларуская рада аб'явіла аб стварэнні «Беларускай народнай рэспублікі» і аб аддзяленні Беларусі ад РСФСР. На чале гэтага «урада» быў пастаўлен буйны польскі памешчык Скірмунт. Здраднікамі беларускага народа паказалі сябе таксама меншавікі, эсэры, бундаўцы, якія прапанавалі свае паслугі акупацыйным уладам. Так, на мітынгу, які адбыўся 10 сакавіка ў Гомелі, ад імя меншавікоў Сяўрук выказаў падзяку нямецкім акупантам «за вызваленне ад бальшавізму» і абяцаў ім усялякую падтрымку.

Аднак разлік германскіх імперыялістаў і здраднікаў беларускага народа — нацыяналістаў і згоднікаў усіх масцей — адарваць беларускі народ ад вялікага рускага народа не апраўдаўся. Беларускі народ усе як адзін узняўся на барацьбу з нямецкімі акупантамі і іх памагатымі. Прайшоўшы 10 красавіка ў Смаленску II з'езд Саветаў Заходняй вобласці выразіў волю беларускага народа, асудзіў контррэвалюцыйныя дзеянні Беларускай рады. У сваім звароце «Да беларускіх рабочых і сялян» з'езд заявіў, што Беларуская рада ўяўляе сабой групу самазванцаў, а не народных прадстаўнікоў і што народы Беларусі не прыдаюць ніякага значэння тым крокам і абавязацельствам, якія будуць зроблены або заключаны ад іх імя Беларускай радай.

Яркім паказчыкам палітычных настрояў беларускага народа, яго нязгоды з дзеяннямі беларускіх нацыяналістаў і згодніцкіх партый з'явіліся першамайскія дэманстрацыі 1918 года, якія адбыліся насуперак забаронам акупацыйных улад у Мінску, Гомелі і іншых гарадах Беларусі. У Гомелі дэманстрацыя адбылася пад лозунгам «За ўладу Саветаў». У ёй прымалі ўдзел рабочыя чыгуначнага вузла, запалкавай фабрыкі і іншых прадпрыемстваў. Першамайская дэманстрацыя ў Мінску, у якой удзельнічала больш за тысячу рабочых, прайшла пад лозунгамі «Долоў немцаў!», «Далоў Кайзера!». Дэманстрацыя была расстраляна, шмат яе ўдзельнікаў былі арыштаваны. Усе першамайскія дэманстрацыі на акупіраванай частцы Беларусі паказалі, якая велізарная нянавісць беларускага народа да іншаземных захопнікаў і якое ў іх гарачае імкненне да ўстанаўлення Савецкай улады.

Стварэнне Заходняй вобласці ў саставе РСФСР разам з тым садзейнічала росту нацыянальнай самасвядомасці беларускага народа, падрыхтоўвала глебу для далейшай барацьбы за стварэнне Беларускай Савецкай Рэспублікі. Партыйныя і савецкія органы Заходняй вобласці кіравалі сацыялістычным будаўніцтвам на неакупіраванай частцы Беларусі, вялі барацьбу супраць унутранай контррэвалюцыі. Вялікая гістарычная роля Аблвыканкомзаха і Паўночна-Заходняга абласнога камітэта РКП(б) заключаецца і ў тым, што праз гэтыя органы ажыццяўлялася тая дапамога, якую аказвалі беларускаму народу ў цяжкія дні нямецкай акупацыі рускі народ, Савецкі ўрад і ЦК РКП(б). Гэта дапамога ішла па ўсіх лініях, пачынаючы ад стварэння ўзброеных сіл для барацьбы супраць нямецкіх акупантаў і заканчваючы падрыхтоўкай кадраў для сацыялістычнага будаўніцтва Беларусі пасля яе вызвалення.

Паўночна-Заходні абласны камітэт РКП(б) стаў натхняльнікам барацьбы беларускага народа супраць інтэрвентаў. Пад яго кіраўніцтвам на тэрыторыі акупіраванай Беларусі было створана разгалінаванае партыйнае падполле і разгарнуўся моцны партызанскі рух, які паскорыў выгнанне нямецкіх захопнікаў і ўстанаўленне Савецкай улады ў Беларусі. Аб гэтай старонцы гісторыі беларускага народа будзе расказана ў наступных матэрыялах.

Г. ЕЎДАКІМЕНКА,
дацэнт кафедры гісторыі СССР і БССР.

КНІЖНЫЯ ШКОДНІКІ

«Найвялікшае багацце — добрая бібліятэка», — пісаў В. Р. Бялінскі. І як бывае горка і прыкра, калі бачыш, што да гэтага багацця некаторыя з чытачоў бібліятэк адносяцца без пачуцця адказнасці. Ёсць, на жаль, такая катэгорыя людзей, якія прыводзяць у нягоднасць нямала кніг, перыядычнай літаратуры. Седзячы ў чытальных залах, яны ўхітраюцца выразаць з кніг і часопісаў табліцы, схемы, малюнкі, здымкі.

Выявіліся такія шкоднікі і ў нашым універсітэце. Так, студэнт II курса эканамічнага факультэта В. Шкурко прынёс немалую шкоду бібліятэцы ГДУ: у мінулым месяцы ўзяў у чытальнай зале № 1 першы нумар часопіса «Урал» за гэты год і выразаў з яго старонкі з зацікавіўшым яго артыкулам. Высветлілася, што гэтак жа па-варварску ён абышоўся і з іншай літаратурай бібліятэкі. Узяў «Спортивную жизнь России», і калі пасля яго гэта выданне трапіла ў рукі іншаму наведвальніку чытальнай залы, у часопісе не аказалася чатырох старонак!

Зразумела, такія спажывецкія адносіны студэнта да сацыялістычнай уласнасці не маглі застацца беспакаранымі, і загадчыца бібліятэкі ГДУ В. М. Касцючэнкава напісала дакладную на В. Шкурко дэкану эканамічнага факультэта У. Д. Арэшчанку.

Варта падкрэсліць, што намаганнямі адных бібліятэчных работнікаў немагчыма захаваць кніжны фонд, выкараніць такую негатыўную з'яву, як псаванне літаратуры. Выхоўваць пачуццё адказнасці за бібліятэчнае багацце трэба і сіламі грамадскасці.

Т. КУДРАЎЦАВА, загадчыца чытальнай залы № 1

Байцы ідэалагічнага фронту

В А Ў М О В А Х ДЭМАКРАТЫЗАЦЫІ

У складаным працэсе перабудовы грамадства рашаючая роля належыць эканамічнай сферы. Менавіта таму пытанні эканамічнай вучобы, сістэматычнага вывучэння канцэпцыі гаспадарчай рэформы, а таксама канкрэтных метадаў работы ва ўмовах дэмакратызацыі набываюць новы сэнс і змест у прапагандысцкай рабоце.

Непарыўнасць слова і справы, веданне і ўменне, перакананасць і магчымасць заняцца сваёй справай, адмова ад склаўшыхся стэрэатыпаў мыслення і практыкі — вось шлях фарміравання ў кожнага чалавека сучаснага эканамічнага мыслення.

Для перабудовы аднолькава непрымальны і безаглядны аптымізм гаваруноў, і непрабівальны скептыцызм маўчальнікаў. Цяперашні час патрабуе дзелавога аналізу ўжо здзейсненага, цвярозага погляду на будучыя задачы. Патрэбна ініцыятыва, пошук і — работа, работа, работа...

Гарантыя поспеху перабудовы не толькі ў дэмакратызацыі, але і ў пастаянным удакладненні канцэпцыі перабудоўваемага гаспадарчага механізма. А без пастаяннай работы гэтага не зробіш і глыбока не раскрыеш слухачам.

Трэба, каб кожны ўсвядоміў, што ўсе гэтыя новыя працэсы і перамены адбываюцца не ў агульным плане, а перасякаюцца з асабістымі інтарэсамі, патрабуюць змены прывычак і стэрэатыпаў паводзін і актыўных дзеянняў па перабудове. Гэта самае галоўнае і цяжкае ў прапагандысцкай рабоце.

Разуменне гэтых задач і цяжкасцей адрознівае ўсю прапагандысцкую дзейнасць Генадзя Дзмітрыевіча Ветлугаева, дацэнта кафедры палітэканоміі. Дзесяць гадоў ён з'яўляецца кіраўніком секцыі семінара прапагандыстаў пры Цэнтральным РК КПБ, членам раённага савета па эканамічнай адукацыі.

Шырокі кругагляд, высокая эрудыцыя, валоданне метадалогіяй марксізма-ленінізма робіць заслужаным яго аўтарытэт сярод прапагандыстаў і слухачоў, прычым, самых разнастайных аўдыторый.

Лекцыі і гутаркі Генадзя Дзмітрыевіча адрознівае перакананасць і наступальнасць, імкненне выдзеліць апорныя пытанні, якія датычацца самых прынцыповых праблем гаспадарчай рэформы. Але, бадай, самы галоўны і моцны бок яго прапагандысцкай работы — гэта тэарэтычны і метадычны ўзровень выступленняў, высокая ідэйная перакананасць, цесная сувязь з жыццём.

У большасці сваёй менавіта ім за апошнія гады былі падрыхтаваны і прачытаны метадычныя матэрыялы да першых тэм заняткаў у сістэме марксісцка-ленінскай адукацыі, якія аказалі істотную практычную дапамогу прапагандыстам на месцах. Цяпер Г. Д. Ветлугаевым распрацаваны і апублікаваны вучэбна-метадычны матэрыял да вывучэння Закона СССР аб дзяржаўным прадпрыемстве (аб'яднанні).

Асаблівую ўвагу Генадзь Дзмітрыевіч звяртае на важнасць вывучэння работ класікаў марксізма-ленінізма, партыі і ўрада, асабліва ленінскіх работ паслякастрычніцкага перыяду, матэрыялаў XXVII з'езда КПСС і наступных Пленумаў ЦК КПСС. Нельга ператвараць гэтую работу ў фармальную справу, паколькі менавіта гэта і прывяло ў апошні час да нізкай культуры чытання і засваення першакрыніц і, як вынік, да нізкага ўзроўню палітычнай выхаванасці, няўмення весці палітычны дыялог, дыскусію.

Шмат часу ўдзяляе Генадзь Дзмітрыевіч выступленням у іншых раёнах горада, у прыватнасці, Нава-Беліцкім, Гомельскім сельскім, Чыгуначным, а таксама ў раёнах вобласці. Вялікая работа ў гэтым плане ім была праведзена па аказанню дапамогі ў распрацоўцы і чытанні лекцый па эканамічнаму ўсенавучу, а таксама па цыклу лекцый, распрацаванаму кафедрай палітэканоміі універсітэта. Гэтая работа працягваецца і зараз. Выезды ў раёны заўсёды суправаджаюцца аказаннем дапамогі прапагандыстам, грунтоўнымі адказамі слухачам, абагачэннем лектара і слухачоў новымі фактычнымі матэрыяламі, веданнем цяжкасцей на месцах, без чаго немагчыма высокая эфектыўнасць не толькі прапагандысцкай работы Г. Д. Ветлугаева, але і яго работы як выкладчыка палітэканоміі.

Па абмену вопытам прапагандысцкай работы Г. Д. Ветлугаеў выязджаў у мінулым годзе з лекцыямі ў саставе дэлегацыі ў Малдаўскую ССР, дзе паспяхова выступаў перад самай шырокай аўдыторыяй.

Г. Д. Ветлугаеў пастаянна імкнецца павышаць сваё лектарскае майстэрства, несці ідэі КПСС у масы, садзейнічаць ператварэнню палітычных і эканамічных ведаў працоўных у іх моцныя перакананні і актыўныя дзеянні па перабудове і паскарэнню сацыяльна-эканамічнага развіцця.

В. МАТУСЕВІЧ,
старшыня метадычнага савета кабінета палітасветы Цэнтральнага РК КПБ, старшыня праўлення універсітэцкай арганізацыі таварыства «Веды», дацэнт.

АДБЫЛОСЯ САПРАЎДНАЕ СВЯТА

Студэнты гісторыка-філалагічнага факультэта прынялі ўдзел у вечары інтэрнацыянальнай дружбы, арганізаваным сумесна з КІДам сярэдняй школы № 47. У саставе факультэцкай групы былі замежныя студэнты: з Сірыі — Таха Мухамед, Нідаль і Імад Хамуш, з Кампучыі — Тхаўро і Кхім Сарын. Паміж вучнямі і замежнымі гасцямі адразу ўстанавіліся адносіны ўзаемаразумення і даверу. Студэнты расказалі аб сваёй Радзіме, яе прыродзе, некаторых звычаях і традыцыях, адказалі на шматлікія пытанні вучняў. У першай частцы вечара прагучала музычна-літаратурная кампазіцыя, прысвечаная Першамаю.

Вечар завяршыўся вялікім святочным канцэртам, падрыхтаваным сіламі студэнтаў і вучняў. Ён пачаўся натхнёным выступленнем школьнага хору з вельмі чыстым шматгалоссем. Яго змянілі дзіцячы ансамбль народнай песні і група чароўных дзяўчынак з танцам-фантазіяй юнацтва. Канцэртныя нумары вучняў чаргаваліся з выступленнямі студэнтаў. Імад Хамуш цудоўна выканаў песні «Жураўлі» Я. Фрэнкеля і «Стары вальсок» з кінафільма «Жанчыны». Таха Мухамед і Нідаль пазнаёмілі гледачоў з народнымі мелодыямі Сірыі, а Кхім Сарын і Тхаўро — з мелодыямі і песнямі Кампучыі. А потым на сцэну выйшлі ўдзельнікі студэнцкага фальклорнага ансамбля: першакурснікі А. Дворнік, В. Шабалін, С. Сазонаў і М. Дзмітрук, І. Сідарэнка, Л. Каржова, Т. Шамедзька, М. Собаль, Н. Салаўёва, І. Ларкіна з 2-га курса беларускага аддзялення, В. Скрыпко і Л. Шэвелёва з 1-га курса, Н. Ратнікава з 2-га курса рускага аддзялення. Да вучняў-старшакласнікаў звярнулася Марына Собаль. Яна прадставіла ансамбль і запрасіла ўсіх, хто шануе роднае слова, на беларускае аддзяленне факультэта. Пад скандзіраванне залы студэнты выканалі жартоўныя беларускія народныя песні і былі прыняты цёпла, са шчырай сяброўскай усмешкай. Выступленне нашай пявунні Наталлі Ратнікавай завяршыла імкненне артыстаў і гледачоў стварыць адзінае цэлае. Студэнтка разам з залай пачынала прапанаваную вучнямі іх любімую песню, яе падхоплівалі ўсе: студэнты, вучні, настаўнікі. Наталлю абкружылі дзеці, і гучаў у школьнай зале незвычайны хор — моцны, але ў той жа час хвалюючы сэрца, выклікаючы пяшчотнасць і высокія пачуцці. На заключэнне ўдзельнікі вечара выканалі «Гімн дэмакратычнай моладзі свету». Потым члены КІДа школы падарылі сваім старэйшым сябрам сувеніры і шмат-шмат кветак, а яшчэ вялізны святочны торт.

Адбылася чарговая сустрэча будучых настаўнікаў з вучнямі, сустрэча творчая, не фармальная. Хочацца выказаць вялікую ўдзячнасць дэканату па рабоце з замежнымі студэнтамі і куратару Г. А. Даўгяла, студэнтам з Сірыі і Кампучыі, нашым энтузіястам, добрасумленным і адказным людзям — групе фальклорнага ансамбля факультэта.

Значную дапамогу ў падрыхтоўцы вечара аказаў педагагічны калектыў школы: завуч Валянціна Пракоф'еўна Бондар, арганізатар пазакласнай і пазашкольнай работы Валянціна Фёдараўна Шымбалёва, настаўнікі Ігар Рыгоравіч Сіроцін, Аляксандра Іванаўна Марозава, Яўгенія Нікіцічна Астапоўская. Вялікую адказнасць, дысцыплінаванасць праявіў наш акампаніятар Міхаіл Уладзіміравіч Герман — кіраўнік і дырыжор камернага аркестра ГДУ, практычную падтрымку — дэкан М. Ф. Гуліцкі, дацэнты У. П. Каваленка і У. М. Сабаленка. Над праграмай фальклорнага ансамбля працавала асістэнт кафедры беларускай літаратуры В. С. Генаш.

На гісторыка-філалагічным факультэце праведзена шмат мерапрыемстваў, якія выявілі вялікія творчыя магчымасці нашай моладзі. За апошні перыяд быў зроблены новы крок — да школы, да вучняў, да сваёй будучай прафесіі.

Н. СТАРАСЦЕНКА,
адказная за НДРС на гісторыка-філалагічным факультэце.

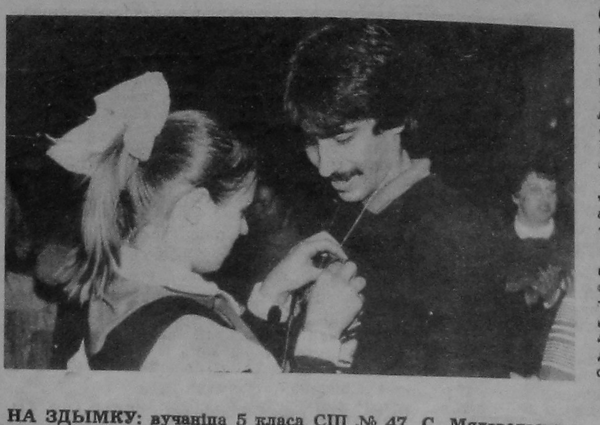

НА ЗДЫМКУ: вучаніца 5 класа СШ № 47 С. Мядзведзева уручае значок замежнаму студэнту з Сірыі Таха Мухамеду.

Удасканальваць завочную адукацыю

СІСТЭМА СУПРАЦЬ ЛОДАРАЎ

У бягучым навучальным годзе студэнты-завочнікі IV—V курсаў спецыяльнасці «Эканоміка працы» здавалі экзамен па планаванню эканамічнага і сацыяльнага развіцця СССР па новаму метаду. Яго мы назвалі пісьмова-ананімны — вусна-галосны (падрабязна аб ім расказвалася ў артыкуле «Мэта адна — якасць ведаў», «Гомельскі універсітэт», 9 лютага 1988 г.) Вынікі аказаліся маласуцяшальнымі. Думаецца, яны ўскрылі некаторыя недахопы нашай работы са студэнтамі-завочнікамі.

Звярнуся да асобных лічбаў. Яўка студэнтаў на экзамен на абодвух курсах сёлета склала 77%. У мінулым навучальным годзе пры вусным экзамене гэты паказчык складаў 82%. З тых, хто прыйшоў на экзамен, вытрымала яго на чацвёртым курсе —84%, на пятым — толькі 64% супраць 91,4% у мінулым годзе. Дарэчы, сярод экзаменуемых выявіліся і такія, хто ніводным сказам не мог адказаць хаця б на адно з трох пытанняў білета. У асобных адказах напісаны такія фразы, што міжволі паўстае пытанне: чаму ж ён вучыўся гэтыя тры або чатыры гады, калі не можа сфармуляваць, якія паказчыкі выкарыстоўваюцца для вымярэння прадукцыйнасці працы, хто распрацоўвае і зацвярджае пяцігадовыя і гадавыя планы народнай гаспадаркі, не мае ўяўлення аб іншых азбучных ісцінах?

Перакананы, што пісьмовы прыём любога экзамена з улікам магчымых вусных дапаўненняў да яго намнога павысіць пачуццё адказнасці кожнага студэнта за падрыхтоўку, трываласць сваіх ведаў. Пры пісьмовым экзамене ў адрозненне ад вуснага наводзячыя пытанні адпадаюць. Ацэнка ведаў даецца ананімна без уліку ўзросту, пасады і некаторых іншых суб'ектыўных фактараў, якія пры вусным экзамене адыгрываюць не апошнюю ролю.

На нашу думку, варта ўкараняць пісьмовыя экзамены, пачынаючы з першага курса і заканчваючы дзяржаўнымі экзаменамі. Не сумняюся, глыбіня і ўзровень ведаў акажуцца значна вышэйшымі і асабліва больш аб'ектыўная адзнака была б пры здачы дзяржаўных экзаменаў. Кожны выкладчык, які правярае пісьмовы адказ, выстаўляе адзнаку самастойна да калектыўнага яе абмеркавання. Менавіта толькі так выстаўляецца адзнака на ўсіх конкурсах па выкладзенаму адказу. Раней жа здаралася, што сярод членаў камісіі у вызначэнні агульнай адзнакі былі разыходжанні. Іншы раз верх бралі не веды, а пэўныя суб'ектыўныя фактары.

Акрамя таго, пісьмовыя адказы дазваляюць выкладчыку лепш засвоіць пытанні курса, якія з'яўляюцца найбольш цяжкімі для студэнтаў. Як вынік, на наступных патоках гэтым пытанням можна ўдзяліць больш увагі.

Калі думаў над пытаннем, чаму такая нізкая яўка студэнтаў на экзамен, асабліва сярод пяцікурснікаў, і чаму невысокі працэнт здачы яго, прыйшоў да вываду: многія з тых, хто не прыйшоў на экзамен, у міжсесійны перыяд не трымалі ў руках падручніка. Пры вусным экзамене яны спадзяваліся на «вязенне», скідку на ўзрост, на сваё службовае або сямейнае становішча. Гэта, дарэчы, пацвердзілі некаторыя студэнты ў шчырай адкрытай размове. Да таго ж, пераважная большасць студэнтаў, якія не прыйшлі на экзамен, на працягу двух семестраў крайне рэдка прысутнічалі на занятках, а некаторыя зусім не наведвалі іх.

У час сесіі і пасля яе я неаднаразова прапаноўваў тым, хто не вытрымаў экзамен, прыходзіць на дадатковыя заняткі, кансультацыі, вызначаў для гэтага час. На жаль, прыходзілі нямногія, большасць з якіх затым здавалі экзамен паспяхова. Асобныя ж студэнты не справіліся з ім па сённяшні дзень. Таму міжволі складваецца думка: некаторыя таварышы прыйшлі ва універсітэт не за ведамі, а за дыпломамі. Ужо на першым курсе яны адчулі, што экзамены можна здаваць, як кажуць, з некалькіх заходаў. І застаюцца вернымі гэтаму прыёму. Прынцып «хто каго?»— вельмі жывучы. Толькі гэтым можна растлумачыць масавую неяўку студэнтаў на экзамен у час сесіі і непрыняцце да такіх студэнтаў адпаведных мер уздзеяння.

На наш погляд, становішча з вучобай студэнтаў-завочнікаў, ды і стацыянарнікаў, можна ў корані змяніць, калі будзе дзейнічаць такая сістэма, якая не дазволіць вучыцца дрэнна. У гэту сістэму варта ўключыць забарону прыёму экзаменаў індывідуальна. Спасылкі асобных студэнтаў на немагчымасць з'явіцца на сесію або на экзамен ва ўстаноўлены тэрмін па вытворчых прычынах не заўсёды трэба прымаць пад увагу. Хаця б, скажам, таму, што ў асобных студэнтаў вялікая розніца паміж акладам на займаемай пасадзе і аплатай за час знаходжання на сесіі. Вось і пачынаюць асобныя не зусім сумленныя людзі розныя маніпуляцыі.

Увядзенне пісьмовага экзамена пры неабходнасці з пэўным вусным яго дапаўненнем — магчыма, і не самы дасканалы метад. Ён як бы дапаўняе рэкамендацыі кафедры педагогікі і псіхалогіі па актывізацыі пазнавальнай дзейнасці студэнтаў, аб шырокім укараненні якіх гаварыў на старонках шматтыражнай газеты рэктар універсітэта акадэмік АН БССР Б. В. Бокуць. Думаецца, што толькі такім шляхам можна павысіць якасць падрыхтоўкі спецыялістаў.

Б. ВРУБЛЕЎСКІ, дацэнт кафедры галіновых эканомік.

ВЕДЫ, ТВОРЧАСЦЬ—ПРАКТЫЦЫ

Нашым саветам атрыманы план правядзення навуковых школ і канферэнцый маладых (да 33 гадоў уключна) вучоных і спецыялістаў па 1988 год. Пра ўсе гэтыя мерапрыемствы паведамляецца на дошцы аб'яў СМВІС у галоўным корпусе універсітэта.

Гарадскі цэнтр НТТМ прапануе ўсім жадаючым прымяніць свае веды на практыцы: заключыць дагаворы з прадпрыемствамі горада і вобласці. Работа па дагавору не адносіцца да сумяшчальніцтва. Са спісам тэм можна азнаёміцца ў цэнтры НТТМ па вул. Першамайскай 7/12, т. 55-97-57. Пераважная колькасць тэм да тычыцца механізацыі ручной працы і выкарыстання прыстасаванняў, якія маюць вытворчы эфект. Асобныя тэмы носяць тэарэтычны характар. Прыклады таких тэм прыведзены на дошцы аб'яў СМВІС. Немалаважнай акалічнасцю з'яўляецца і тое, што вынікова справаздача гастэмы лічыцца за навуковую публікацыю.

А. СІДАРАЎ, старшыня савета маладых вучоных і спецыялістаў ГДУ.

Мастацкая самадзейнасць

У РОЗНЫХ ЖАНРАХ

Творчая справаздача студэнцкага клуба «Маладосць» — вынік работы калектываў мастацкай самадзейнасці і клубаў па інтарэсах універсітэта. Менавіта з гэтай нагоды ў актавай зале ГДУ сабралася вялікая колькасць гледачоў і ўдзельнікаў гэтага мерапрыемства. Яшчэ перад пачаткам справаздачнага канцэрта панавала прыўзнятая атмасфера. На маляўніча афармленых сталах паказалі сваю работу аматарскія аб'яднанні і клубы па інтарэсах, народны універсітэт марально-эстэтычнага выхавання. У рамках выстаўкі не проста было прадэманстраваць усю дзейнасць гэтых калектываў. Аднак, тыя, хто пабываў тут, змаглі пазнаёміцца з майстэрствам членаў клуба «Золушка», створанага на эканамічным факультэце жансаветам ГДУ. Клуб малады, яму толькі некалькі месяцаў, але зроблена ўжо нямала. Ён аб'ядноўвае людзей, якія жадаюць навучыцца сакрэтам кулінарыі, правядзення дамашніх святаў, авалодаць правіламі этыкету. На выстаўцы былі прадстаўлены арыгінальныя вырабы, зробленыя рукамі членаў «Золушкі».

Граматы і кубкі пераможцаў можна было ўбачыць і на сталах літаратурнага клуба «Градыент», турысцкага — «Адысей», самадзейнай песні —«Мерыдыян», літаратурна-музычнага — «Верас». Цікавыя альбомы прадставілі клубы «Крыніцы», «Алеся», аматараў кіно і многія іншыя.

Святочны настрой выступоўцы справаздачы надавала відэапраграма, якую прадставіў вядомы не толькі ў ГДУ, але і за яго межамі дыскаклуб «Тандэм».

На універсітэцкай сцэне далі справаздачу калектывы мастацкай самадзейнасці. Гледачам была паказана разнастайная па жанрах, насычаная па тэматыцы праграма. Па апладысментах, якімі сустракалі кожны з нумароў першага аддзялення канцэрта, станавілася зразумела, што глядач ведае, любіць і чакае выступленняў самадзейных артыстаў. «Прывітанне!» — гаварылі ўдзельнікі дзіцячага ансамбля народнага танца. «Хлеб ды соль!»— падхоплівалі студэнцкі ансамбль народнага танца «Радзімічы» і фальклорны калектыў універсітэта.

Цікавым і своеасаблівым было выступленне фальклорнага ансамбля выкладчыкаў гісторыка-філалагічнага факультэта. Усім спадабаўся і студэнцкі хор народнай песні гэтага ж факультэта, кіраўніцтва якім узяла на сябе выкладчыца кафедры рускага, агульнага і славянскага мовазнаўства Н. А. Старасценка. Трэба адзначыць, што актыўны ўдзел выкладчыкаў у самадзейнасці ў гэтым годзе, узровень выступленняў паказалі іх зацікаўленасць і жаданне далучыцца да самадзейнай творчасці.

Народныя напевы змянялі беларускія танцы, розныя па сваіх сюжэтах, настрою, насцюмах. Сапраўднае майстэрства прадэманстравалі ўдзельнікі ансамбля народнага танца «Радзімічы».

Канцэрт прысвячаўся 70-годдзю з дня ўтварэння БССР, і аб геройчных вехах нашай рэспублікі самадзейныя артысты універсітэта расказвалі моваЙ танца і песні. «Тачанка» змянялася ўрыўкам з рамана «Маладая гвардыя»; лірычны «Беларускі маладзёжны» працягвала аўтарская песня студэнта эканамічнага факультэта В. Ігнатава аб Гомелі. Новым жанравым калектывам для нашай сцэны стаў камерны ансамбль пад кіраўніцтвам Міхаіла Германа. Флейты, скрыпкі, габой, клавесін данесілі да нас стройную мелодыю канцэрта до-мажор «Вівальдзі» і цудоўны раманс Г. Свірыдава. Не змаўкалі авацыі гледачоў. А у той момант, калі нечакана па тэхнічных прычынах канцэрт быў перарваны, усе, хто знаходзіўся ў зале, міжволі сталі ўдзельнікамі вялікага песеннага калектыву. Творчасць — вось што аб'яднала прысутных і стварыла атмасферу свята, сцёршы тым самым разгубленасць. Яшчэ Л. М. Талстой гаварыў: «Мастацтва ёсць адно са сродкаў аб'яднання людзей».

Няма нічога больш бясконцага, чым чалавечая памяць. Святочны канцэрт, прысвечаны дню Перамогі савецкага народа над фашысцкай Германіяй, яшчэ адзін доказ гэтаму. Канцэрт з'явіўся адкрыццём III этапа Усесаюзнага фестывалю народнай творчасці. У праграму ўвайшлі нумары з творчай справаздачы, якія не ўдалося паказаць у свой час. Песнямі аб Леніне канцэрт адкрыў студэнцкі хор. Яго кіраўніку Л. Патраўка ўдалося за кароткі тэрмін падрыхтаваць выступленне гэтага калектыву на добрым выканаўчым узроўні.

Зала зноў і зноў апладыравала «Сібірскім праходкам» і агністаму вянгерскаму «Чардашу». Добрае ўражанне пакінуў аб сабе студэнт біялагічнага факультэта Г. Ях'яеў з нумарам эквілібр на манацыклах і свабоднай лесвіцы. Увагі гледачоў былі адданы выступленні салістак студэнцкага клуба І. Піліпенка і Т. Пармской. Сваё майстэрства паказаў студэнцкі тэатр эстрадных мініяцюр.

Творчая справаздача клуба «Маладосць» паказала, што развіццё мастацкай самадзейнасці ва універсітэце — не самамэта, а рычаг для актывізацыі выхаваўчай работы з студэнцкім асяроддзем, накіраванай на фарміраванне дзелавых якасцей, навыкаў самакіравання.

М. ШЫРЫНКІНА, мастацкі кіраўнік клуба ГДУ «Маладосць».

Гутарка на атэістычныя тэмы

ТЫСЯЧАГОДДЗЕ «ХРЫШЧЭННЯ» РУСІ — МІФЫ І РЭАЛЬНАСЦЬ

(Заканчэнне. Пачатак у №№ 10, 11).

Цяпер праваслаўныя ідэолагі шмат увагі ўдзяляюць пошукам падабенства рэлігійных і камуністычных этычных ідэалаў, аднолькавасці выхаваўчых задач і метадаў, сцвярджэнню адных і тых жа маральных каштоўнасцей царквой і Камуністычнай партыяй.

Гэта зусім не так. Падабенства толькі знешняе. Камунізм менш за ўсё жадае ісці за хрысціянствам па тым шляху, якім яно беспаспяхова ішло больш дзвюх тысяч гадоў. Вечныя пытанні, на якія спрабавала даць адказ рэлігійная мараль, былі пастаўлены самім жыццём. Так, пытанне «жыць для сябе альбо для іншых?» ставіла і рашала само жыццё, пабудаванае па прынцыпу «альбо рабуеш цябе, альбо рабуеш ты». Жыццё само выбірала паміж самааддачай і эгаізмам. Гэта добра ведае марксізм, які лічыць, што пытанне гэта вырашаецца не ў сферы маралі, а шляхам рэвалюцыйнай перабудовы грамадства. Патрэбна выкараненне тых умоў, якія раздзялялі людзей. Ніякая прапаведзь «братэрства ў Хрысце» не можа прымусіць чалавека да жадання дабра, насуперак яго натуральным імкненням. Менавіта ж так абстаіць справа ў рэлігійнай маралі, дзе дабрыня дасягаецца праз адоленнем жаданняў чалавека. Да такога камунізм ніколі не заклікаў і не імкнуўся. Таму, хаця царкоўнікі заклікаюць да актыўнага ўдзелу верукючых у камуністычным будаўніцтве, ніякага падабенства паміж рэлігійнай і камуністычнай мараллю няма.

Вось чаму няма сур'ёзных доказаў для таго, каб лічыць прынцыпе праваслаўя крыніцай высокай маральнай чысціні народа, а царкву прадстаўляць прыхільніцай маральнага прагрэсу ў мінулым і сучасным. Царкоўныя дзеячы забываюць, што маральнасць чалавека нельга звязваць ні з веравызнаннем, ні з атэізмам. Можна быць як маральным атэістам, так і цынічным, амаральным, гэтак жа і з веруючым. Трэба памятаць, што прымусам і простай прапаведдзю чалавека не выхаваеш, а менавіта пра гэта забываюць царкоўнікі, якія параўноўваюць маральны ідэал камунізма з хрысціянскім. Яны мала ўлічваюць дзейсны творчы характар камуністычнага ідэалу.

Нарэшце, адным з найбольш папулярных напрамкаў узвышэння праваслаўя з'яўляецца сцвярджэнне аб яго выключнай ролі ў гісторыі развіцця культурнай спадчыны. Тут шырока распаўсюджваецца думка аб тым, што ўся наша культура мела рэлігійныя вытокі. Пісьменнасць, літаратура, мастацтва, архітэктура, навука, філасофія — з усім гэтым старажытная Русь пазнаёмілася і атрымала ў спадчыну, дзякуючы праваслаўю. Так, прынятае праваслаўя мела вялікае значэнне для развіцця старажытнарускай культуры, яго ідэалогія з'явілася адной з крыніц культуры.

Ніхто не адмаўляе таго, што высокія ўзоры сярэдневяковага рускага мастацтва склалі непаўторную эпоху ў развіцці культуры. Крыніцай натхнення і адзінай даступнай мовай для спажыўцоў культуры гэтай эпохі была вера, якая, па словах Энгельса, надавала «усёй гэтай эпосе значную энергію».

Выбар князем Уладзімірам праваслаўя ў якасці дзяржаўнай рэлігіі быў аб'ектыўна абумоўлен прынаялежнасцю старажытнай Русі да еўрапейскай цывілізацыі. Яго прыняцце ідэалагічна завяршыла працэс фарміравання гэтай цывілізацыі. Дзяржаўная санкцыя праваслаўя спрыяла павышэнню прэстыжу і ўплыву Кіеўскай Русі на еўрапейскія справы.

З прыняццем праваслаўя звязана распаўсюджванне літаратуры: біблейскіх кніг, патрыётыкі, царкоўна-навучэнскай, праваслаўных сярэдневяковых энцыклапедый і г. д. Гэта мела прагрэсіўны характар ва ўмовах таго часу. Але нельга забываць пра класавы характар: каштоўнасці культуры прызначаліся для царкоўнай і свецкай эліты і выкарыстоўваліся імі ў асабістых інтарэсах.

З таго часу (прыкладна XV—XVI ст. ст.) рэлігія ў большай ступені адыгрывала адмоўную ролю як у развіцці культуры, так і грамадства.

Тысячагадовая гісторыя праваслаўнай царквы, як бы яна ні падавалася, з'яўляецца пры ўсёй неадназначнасці яе ролі на розных этапах сацыяльна-эканамічнага, дзяржаўна-палітычнага і культурнага развіцця, гісторыяй служэння пануючым класам. Гэта гісторыя аднаго з аплотаў прыгону, самаўладдзяржаўя, нацыянальнага і канфесіянальнага прыгнёту, яна ніколі не магла быць гісторыяй народнай, справядлівай і гуманнай рэлігіі, прыхільніцы маральнага і сацыяльнага прагрэсу.

В. ЯЦУК, дацэнт кафедры філасофіі.

Спорт

НА ПРЫЦЭЛЕ— АЛІМПІЙСКІЯ ГУЛЬНІ

У весляроў на байдарках і каноэ Гомельшчыны — выдатныя традыцыі. Мацнейшыя спартсмены ў гэтым відзе спорту неаднаразова з поспехам абаранялі гонар нашай краіны на чэмпіянатах Еўропы, свету і Алімпійскіх гульнях. На працягу многіх гадоў сярод іх ёсць і студэнты нашага універсітэта. Група вядомых весляроў ГДУ ўключана кандыдатамі ў алімпійскую каманду СССР і для выступлення на прадстаячых гульнях у Сеуле. Ужо некалькі тыдняў яны знаходзяцца на зборах, дзе пад кіраўніцтвам вопытных настаўнікаў вядуць інтэнсіўныя трэніроўкі, выступаюць у адборачных спаборніцтвах. Адной з праверак гатоўнасці да выступленняў на Алімпіядзе стаў розыгрыш Кубка Масквы з удзелам зборнай каманды СССР па веславанню на байдарках і каноэ. Спаборніцтвы праходзілі на Вяслярным канале ў Крылацкім. Вызначыліся студэнты нашага універсітэта заслужаны майстар спорту СССР В. Пусеў і майстар спорту СССР міжнароднага класа А. Мызгін. Першы з іх выйграў гонку на дыстанцыі 500 м на байдарцы-адзіночцы. А. Мызгін з тбілісцам К. Лавішвілі выйшаў пераможцам у гонках байдарак-двоек на дыстанцыях 500 і 1000 метраў.

Днямі ў Бельгіі завяршылася 8-я Міжнародная алімпійская рэгата па веславанню на байдарках і каноэ, у якой выступалі спартсмены з 23 краін. Сярод яе пераможцаў — Віктар Пусеў.

(Наш кар.).

ШТУРМАВАЦЬ НОВЫЯ РУБЯЖЫ

На рэдкасць насычаны сёлетні лёгкаатлетычны сезон. У многім гэта звязана з прадстаячымі летнімі Алімпійскімі гульнямі. У спаборніцтвах ідзе адбор кандыдатаў на паездку ў Сеул. Іншыя ж лёгкаатлеты імкнуцца азнаменаваць алімпійскі год павышэннем свайго майстэрства і новымі асабістымі рэкордамі.

Паспяхова пачалі новы сезон і лёгкаатлеты нашага універсітэта. Асабліва радуе сваімі выступленнямі студэнт факультэта фізвыхавання член зборнай юнацкай каманды краіны Ігар Мазепа. Ён стаў пераможцам чэмпіяната ДФСТ прафсаюзаў краіны ў вясновым лёгкаатлетычным кросе сярод юніёраў на дыстанцыі 8000 м. Гэтыя спаборніцтвы праводзіліся ў Есентуках. Другое месца сярод мужчын на такой жа дыстанцыі заняў яго таварыш па вучобе і спорту Андрэй Крываротаў.

Група студэнтаў нашага універсітэта прыняла ўдзел у маладзёжных лёгкаатлетычных гульнях, якія адбыліся на алімпійскай базе «Стайкі». Тут вызначылася другакурсніца факультэта фізвыхавання Алена Стахава. Яна выйграла спаборніцтвы па скачках у даўжыню. Бронзавымі прызёрамі сталі Ірына Любезная ў бегу на 100 м і Ігар Мазепа на дыстанцыі 1500 м.

Сем мацнейшых лёгкаатлетаў нашага універсітэта ўключаны кандыдатамі ў зборную каманду БССР для ўдзелу ва Усесаюзных студэнцкіх гульнях па лёгкай атлетыцы, якія пройдуць з 9 па 14 жніўня ў сталіцы Украіны — Кіеве. Гэта студэнты факультэта фізічнага выхавання кандыдаты ў майстры спорту СССР І. Бялоцкі, В. Дзяйкун, А. Крываротаў, І. Любезная, І. Мазепа, А. Стахава і студэнт эканамічнага факультэта С. Самусёў.

Ю. ПРАЦКО,
трэнер.

І СТУДЭНТЫ, І ДАЦЭНТЫ

Упершыню на фізічным факультэце праведзены «Дзень здароўя». У ім прынялі ўдзел і выкладчыкі, і студэнты. Спаборніцтвы праходзілі па нетрадыцыйнай праграме. Студэнты выяўлялі мацнейшую каманду ў эстафеце 10×300 м і скачках у даўжыню. Ва ўпартай эстафетнай барацьбе перамогу атрымала каманда першакурснікаў. Яна ж была мацнейшай і ў камандным заліку. На II і III месцах адпаведна каманды трэцяга і другога курсаў.

Выкладчыкі аспрэчвалі першынство ў кросе на розных дыстанцыях. На дыстанцыі 300 м пераможцам стаў дэкан факультэта дацэнт М. В. Максіменка. Хутчэй за ўсіх у сваёй узроставай групе пераадолеў трохкіламетровую дыстанцыю загадчык кафедры оптыкі доктар фізіка-матэматычных навук А. М. Сердзюкоў.

Г. БАРАДЗІНА, нам. дэкана па спорту.

НА ЗДЫМКУ: на старце эстафеты 10×300 м.

Фота А. Ульянкінай.

АД МАСАВАСЦІ— ДА МАЙСТЭРСТВА

Ва універсітэце праведзен вясенні лёгкаатлетычны крос. Першынство ў асабістым і камандным заліках аспрэчвалі 345 членаў зборных каманд факультэтаў. Камандай перамаглі спартсмены факультэта фізвыхавання. На наступных прызавых месцах — фізічны і эканамічны факультэты.

На дыстанцыі 500 м поспех спадарожнічаў І. Асіпенка, якая прадстаўляла каманду факультэта фізвыхавання —1.29,5. На дыстанцыі ўдвая даўжэйшай перамагла І. Бандура з матэматычнага факультэта —3.32,5.

Мужчыны мераліся сіламі на дыстанцыях 1000 м і 3000 м. На першай з іх перамогу атрымаў Ф. Рысін —2,46,3. Лепшым бегуном на дыстанцыі 3000 м стаў В. Якутовіч —9.37,7 (абодва з факультэта фізвыхавання).

В. ЗАЛАТАРЭНКА,
адказны за спартыўную работу ў прафбюро фізічнага факультэта.

ГОМЕЛЬСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ АБ'ЯЎЛЯЕ ПРЫЁМ СЛУХАЧОЎ

НА 1988—1989 НАВУЧАЛЬНЫ ГОД НА ФАКУЛЬТЭТ ПЕРАПАДРЫХТОЎКІ І ПАВЫШЭННЯ КВАЛІФІКАЦЫІ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ НАРОДНАЙ ГАСПАДАРКІ ПА СПЕЦЫЯЛІЗАЦЫЯХ:

радыётэхнічныя сістэмы; тэорыя і тэхніка антэн; аўтаматызацыя фізіка-тэхнічнага эксперыменту; тэхналогія распрацоўкі праграмных сістэм; матэматычнае забеспячэнне ЭВМ і метады вылічэнняў; эканамічная інфарматыка і АСК; прафесійнае прымяненне персанальных ЭВМ; арганізацыя кіравання вытворчасцю ў прамысловасці; тэхнічнае нарміраванне працы.

На навучанне па першых сямі спецыялізацыях прадпрыемствамі накіроўваюцца асобы, якія маюць вышэйшую адукацыю. Тэрмін навучання 9 месяцаў без адрыву ад вытворчасці. Навучанне ажыццяўляецца за кошт сродкаў прадпрыемстваў і арганізацый з разліку 350 рублёў за аднаго слухача. Пачатак заняткаў — 1 кастрычніка 1988 года.

На тры апошнія спецыялізацыі накіроўваюцца асобы, якія маюць як вышэйшую, так і сярэднюю спецыяльную адукацыю. Тэрмін навучання 5 месяцаў без адрыву ад вытворчасці. Навучанне праводзіцца за кошт прадпрыемстваў і арганізацый з разліку 216 рублёў за аднаго слухача. Заняткі праводзяцца з 1 верасня 1988 года і з 15 лютага 1989 года.

Па пытаннях заключэння дагавораў прадпрыемствы і арганізацыі могуць звяртацца па адрасу: 246019, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, дэканат ФППК. Тэл. 57-26-51 і 57-34-40.

СПЫТАЙЦЕ Ў КНІГАРНІ

У нашай кнігарні ёсць у продажы навінкі выдавецтва «Университетское».

Руская мова. Міжведамасны зборнік. Выпуск 8. Рэдактар С. М. Смірноў.

Зборнік прысвечан праблемам руска-беларускіх моўных адносін у галіне лексікі, граматыкі і словаўтварэння. Ён адрасаваны выкладчыкам ВНУ і філолагам.

АЛЁХІНА А. І. Англійская мова.

Вучэбны дапаможнік прызначаны для засваення практычнага курса мовы ў адпаведнасці з праграмай па англійскай мове для нямоўных ВНУ. Яго мэта—развіццё ў студэнтаў навыкаў чытання, разумення і перакладу арыгінальнай літаратуры па філалогіі, а таксама навыкаў вуснай мовы.

Рэкамендуецца студэнтам філалагічных факультэтаў універсітэтаў.

БАСІН Я. З. Прага ідэалу.

У зборніку расказваецца аб лёсах паэтаў, кампазітараў найбольш папулярных рэвалюцыйных песень «Інтэрнацыянал», «Марсельеза», «Варшавянка», «Смела, таварышы, у нагу» і інш.

Для шырокага кола чытачоў.

ГЯЦЭВІЧ Н. А. Асновы экскурсазнаўства.

У вучэбным дапаможніку разглядаецца гісторыя развіцця экскурсійнай справы, выкладаецца методыка падрыхтоўкі і правядзення экскурсій з улікам іх класіфікацыі і дыферэнцыраванага падыходу да экскурсійнага абслугоўвання.

К. ДЗЬЯКАВА,
малодшы прадавец кніжнага магазіна № 19.

З вамі гутарыць урач

ЛЯКАРСТВЫ І АЛЕРГІЯ

У наш час надзвычай актуальнымі становяцца так званыя алергічныя захворванні, колькасць якіх імкліва расце. У развітых краінах алергічнымі захворваннямі пакутуе ад 5 да 12 працэнтаў насельніцтва. Адной з частых прычын алергіі з'яўляюцца лекавыя рэчывы.

Вывучэнне лекавай алергіі паказала, што пры прыёме лекавых сродкаў можа наступіць або сапраўдная алергічная рэакцыя, якая залежыць ад злучэння паступаючага ў арганізм лякарства (антыген) з цыркулюючымі ў арганізме бялкамі (антыцела), або няправільная алергічная рэакцыя (псеўдаалергія), якая залежыць ад дзеяння лекавага рэчыва на некаторыя клеткі арганізма. У выніку гэтага ствараюцца так званыя гістамінападобныя рэчывы, якія выклікаюць раздражненне нярвовых канчаткаў, расшырэнне сасудаў, пачырваненне скуры і інш.

Псеўдаалергічныя рэакцыі праяўляюцца ў выглядзе крапіўніцы, свербу, павышэння тэмпературы, умеранага падзення крывянога ціску, галаўнога болю. Гэтыя рэакцыі могуць актывізаваць сапраўднае алергічнае захворванне.

Сапраўдныя алергічныя захворванні выяўляюцца толькі пры злучэнні паступаючых антыгенаў з цыркулюючымі ў арганізме антыцеламі. Такія антыцелы могуць цыркуліраваць у арганізме з яго нараджэння (прыроджаныя) або ствараюцца ў адказ на паўторнае паступленне лякарстваў (набытыя). Набытыя антыгены ствараюцца праз паўтары-два тыдні пасля першага прыёму лякарства, а потым могуць многія месяцы ці гады знаходзіцца ў арганізме. Пры новым паступленні таго ж лякарства (антыген) з ім злучаецца антыцела, што праяўляецца як сапраўднае алергічнае захворванне. Гэтымі захворваннямі з'яўляюцца анафілактычны шок, бранхіяльная астма, алергічны рыніт і інш. Яны працякаюць вельмі цяжка. Напрыклад, пры анафілактычным шоку да 10% хворых памірае ў час прыступа ў перыяд ад некалькіх хвілін да некалькіх гадзін. Для развіцця алергічнай рэакцыі бывае дастаткова мінімальнай колькасці антыгена, напрыклад, выпарэнне пеніцыліна ў паветры для чуллівага да пеніцыліну чалавека, або выкарыстанне шпрыца або стэрылізатара, якія ўтрымліваюць рэшткі пеніцыліна.

Часцей іншых алергічныя антыцелы развіваюцца пасля прымянення антыбіётыкаў, асабліва пеніцыліна, сульфаніламідаў, пасля прышчэпак пры хранічных захворваннях, устойлівых прыбковых паражэннях і г. д. Спрыяе гэтаму недахоп у арганізме вітамінаў, асабліва аскарбінавай кіслаты, гармонаў, парушэнне вугляводнага і іншых відаў абмену, непаўнацэннае харчаванне, паражэнне страўнікава-кішэчнага тракту, парушэнне рэжыму працы і адпачынку.

У той жа час практыка паказвае, што алергія ўзнікае далёка не ва ўсіх людзей. Гэта звязана з тым, што ўзнікненне алергічных захворванняў залежыць не столькі ад стварэння антыцел, колькі ад ахоўных сіл і ўласцівасцей арганізма, яго загартаванасці, прафілактычных мерапрыемстваў. У сувязі з гэтым можна выдзеліць рад мерапрыемстваў па прафілактыцы алергічных захворванняў або, калі яны ўжо ёсць, мерапрыемстваў па іх прафілактыцы: калі чалавек захварэў, нельга займацца самалячэннем; пры лёгка праходзячых захворваннях (прастуда, насмарк) лепш не карыстацца антыбіётыкамі і хіміяпрэпаратамі. Кожны раз, калі хвораму назначаецца лячэнне, ён павінен папярэдзіць урача аб непераноснасці таго ці іншага лякарства. Калі хвораму назначаюцца ін'екцыі антыбіётыка, папярэдне патрэбна зрабіць пробу на чуллівасць; пры прымяненні антыбіётыкаў трэба павялічыць колькасць спажываемых вітамінаў. Пры ін'екцыях антыбіётыкаў, асабліва ў дамашніх умовах, калі пры моцнай алергічнай рэакцыі хвораму няма каму дапамагчы, трэба карыстацца толькі індывідуальным шпрыцам і стэрылізатарам. Існуе просты спосаб, асабліва для маладых, хварэць рэдка і не атрымліваць ускладненняў: займацца гімнастыкай, фізкультурай, спортам, загартоўваннем; весці правільны лад жыцця, захоўваць рэжым працы, адпачынку і харчавання.

Д. РЫВІН,
кандыдат медыцынскіх навук, урач паліклінікі № 6, член таварыства Чырвонага Крыжа.

ПАВЕДАМЛЕННЕ

У прафкоме універсітэта ёсць турыстычныя пуцёўкі па маршруту Алагір—Асеція — Дар'ял з 29 чэрвеня па 18 ліпеня г. г.

За даведкамі звяртацца ў прафком.

Рэктарат, партком, грамадскія арганізацыі універсітэта, калектыў матэматычнага факультэта, кафедра оптыкі выказваюць глыбокае спачуванне дацэнту кафедры матаналізу БЕКАРЭВІЧУ Аляксею Нікіфаравічу з выпадку напаткаўшага яго гора — трагічнай смерці СЫНА.

Дэканат фізічнага факультэта, кафедра оптыкі глыбока смуткуюць з выпадку трагічнай смерці аспіранта названай кафедры БЕКАРЭВІЧА Васіля Аляксеевіча і выказваюць спачуванне родным і блізкім нябожчыка.

Рэдактар Ул. БАЛОГА.

Наш адрас: 246699, г. Гомель, вул. Савецкая, 104, пакой 3-11, тэл. 57-16-52.

«Гомельскі універсітэт» — орган парткома, рэктората, профсоюзных комитетов, комитета ЛКСМБ Гомельского государственного университета. Гомельская фабрика «Палесдрук» Дзяржкамітэта БССР па справах выдавецтваў, паліграфіі і кніжнага гандлю. Гомель, Савецкая, 1.

АЗ 04326
Аб'ём — 1 друк. арк.
Тыраж 2000 экз. Заказ 234.